

FAMILIE-IDYLL!

OSLO
NYE
Central Teatret

Gudmundur Steinsson

som har skrevet «FAMILIE-IDYLL!», har sine røtter i det islandske kulturmiljø med en rik litterær og dramatisk produksjon bak seg — lyrikk, noveller, romaner — og hittil 14 skuespill. Det siste «Lukas» skal opp i København, i Vest-Tyskland og muligens i Frankrike.

Steinsson er ingen «hjemmedikter» og han skriver heller ikke for bestemte mennesker. Det som interesserer ham er hver og en av oss — her og nå, og problemene i Reykjavik er slik han ser dem ikke annerledes enn i andre land og byer.

Den økende kontaktløsheten menneskene imellom, teknologenes og vitenskapsmennesenes stadig sterkere styring over våre liv, den emosjonelle fattigdommen som trer mer og mer frem — alt dette er fellestrekk i den vestlige kultur.

Lengselen etter å oppdage verden utenfor sagaøya førte Gudmundur Steinsson til psykologistudier i USA, til dyrking av sitt forfatterskap i Frankrike og studier av engelsk teater i London.

Hans karriere som dramatiker hadde utgangspunkt i noen av forestillingene til Royal Shakespeare Company. De

inspirerte ham til å gå i spissen for en fri teatergruppe i Reykjavik med 5 deltagere. Gruppen spilte stykker av moderne dramatikere som Friederich Dürrenmatt, Max Frisch, Jean-Paul Sarte og Arrabal. Selv skrev han også stykker for gruppen, men det gikk faktisk 10 år før Nasjonalteatret på Island satte opp «FAMILIE-IDYLL!» eller «Stundafridur», som er den originale tittelen.

Med denne komedien traff Steinsson publikum hjemme. Etter ur-premierer i 1979 strømmet folk til teatret, som registrerte en av dets største suksesser gjennom tidene. I løpet av 2 uker ble forestillingen sett av over 40.000 mennesker — rundt regnet 1/5 del av hele sagaøyas befolkning. I over 2 år stod den på teatrets spilleliste.

«FAMILIE-IDYLL!» i den islandske versjon gjestet Stockholm, Helsingfors og København. Senere ble også stykket en oppsiktsvekkende suksess på Dramatens Lilla Scen. Nylig hadde Den Natinoale Scene premiere på komedien med tittelen «En stille stund».

«FAMILIE-IDYLL!» har også begynt triumfferden på en rekke ves-tyske scener, har vært oppført i USA og en ny instudering står for tur i Paris.

Islandsk teater

er forbløffende på mer enn en måte. Det har like mange teaterbesøk pr. år som landet har innbyggere!

I Reykjavik med 100 000 mennesker er det ikke uvanlig at det i løpet av en måned er 10 forskjellige stykker å velge mellom på tre forskjellige scener!

Der finns gode skuespillere, spennende scenografer, og som kjent valgte islendingene en teatersjef til president!

Det mest forbløffende er imidlertid den nyskrevne islandske dramatikken. Halvparten av alt som spilles er skrevet i landet. Det skyldes naturligvis det rike litterære livet på Island, men også en bevisst teaterpolitikk, som har gått inn for de hjemmeskrevne stykkene.

Denne dramatikken handler ikke først og fremst om et dystert liv i tåka, under jøkylene. Island er en liten øy, og det har alltid vært livsnødvendig å komme seg ut etter materiell næring i havet — og utdanning i større miljøer.

Det er vel en av grunnene til at et stykke som «FAMILIE-IDYLL!» ikke føles lokalt. Det kunne foregå hvor som helst i den industrialiserte vestlige verden. Ingenting tyder på at publikum i de andre nordiske land, Vest-Tyskland eller USA har hatt vanskeligheter med å kjenne seg igjen i stykket.

«FAMILIE-IDYLL!»

av Gudmundur Steinsson

oversettelse: Torstein Hilt

regi: Barthold Halle

scenografi: Harald Martin

kostymer: Trude Bergh

I ROLLENE:

Arne	HANS JACOB SAND
Marta	LIV OSA
Harald	HELGE REISS
Gudrun	RAGNHILD MICHELSEN
Ørnulf	CARSTEN WINGER
Lille-Gudrun	METTE WESENLUND
Ingunn	SISSEL SELLÆG
Svein	TROND LIE
Johan	GARD ØYEN
Inspisient	JOHN ELLEFSEN
Lyd	ERLING JØRGENSEN
Regiassistent	ELISABETH HØYE

Øyvind Thorsen

Ikke kommuniser, prat litt i steden!

Idag skal vi ta for oss kommunikasjonsproblematikken.

I gamle dager, kan jeg huske, snakket menneskene med hverandre. Til og med de voksne snakket til oss barna, «Kom deg ut av jordbæråkeren, din fordømte lømmel!» sa de for eksempel, eller «Kom her, din dævelunge, så skal jeg varme ørene dine!»

I dag snakkes det ikke lenger over generasjonskløftene, i dag kommuniseres det. Før hadde vi fine små ord som si, tale, snakke, prate, hoie, skrike, vræle, hviske, blunke, smile, nikke, vinke, neie og rekke tunge. Men så kom det store, dumme kommunisere og glefset i seg alt sammen og ut kom bare en grå røyk nederst i den siste e'en.

Ingen vet noe om hverandre lenger, for eksempel ga Nina, det er datteren min det, bestefar en rockeplate i bursdagspresang. Det gjorde ikke noe, sa den gamle, for han hørte ikke noe likevel, og dessuten hadde han hørt det som var å høre. — Favorittgruppa til de gamle, er noen som heter Jularbo, sier Espen.

— Det er ikke noen gruppe, det, gutten min, det er en gammel svensk valsekonge.

— Du mener vel valsemølle, fattern?

Kona heter Kiss, han Espen mener nå det, at sånne gamle kjerringer skal ha blådottete kjoler og knute i nakken, ungene aner ikke at vi er unge mennesker, at vi også gjør krav på å leve mens vi gjør det.

Også har vi attpåklaten, da, Morten! I går hadde vi gjester, Alfred og Lilly, vi satt der med pizzaen og så på TV'n og hadde litt søt martini, og attpåklaten lekte med noen kamerater på rommet. Vi har lært dem opp til å leke med hverdagslige ting, de spiller gitar med eggdeleren, kjører bil med symaskinen og hopper fallskjerm med paraplyen og sånt. Tror du ikke at de spilte kurvball med pessaret til Pus, gitt! Men kjeft? De hører ikke på kjeft, det ene øret går bare ut og inn på dem. Det skulle vært før!

Også så rotete som det er over alt, disse forbaskede legoklossene, når du skal på do om natten og trækker på sånne, da er det jo rett i senga med dobbel skiveprolaps, og unga bare ler, vet du, og tømmer ut en ny kasse og slenger klær overalt og glemmer vottene i kjøleskapet og melken på hattehylla. Også er det aldri noen som trykker riktig

på tannpastatuben, så i går sprakk den på midten, og splæsje utover brillene, og jeg velter i farta attpåklattens potte ut over morgenavisene, og sklir med smørsiden først rett i radiatoren, for gulvet er innsmyrt med vaselin etter at ungene spilte ishockey i går.

De har bare godt av litt tøff sport, sier bestefar. Jojo, men hvorfor skal de bruke gitteret på barbermaskinen min som tannbeskytter, jeg ser jo ikke ut med de stripene i fjeset og på halsen!

Når kvelden kommer, prøver vi å kommunisere litt med dem. Hvordan går det med leksene? sier vi for eksempel. Ha'kke lekser, sier de da. Jeg tror ikke de

kan lese ennå, jeg. 12 og 14 år. Og så sitter vi der om kvelden, da, med litt pizza og søt martini og ser på TV'n, men da skal ungene se på Rock Machine og betemor vil se på «Husker du» og jeg vil se på fotball-landskampen og kona vil snakke. Da bryter kommunikasjonen sammen.

Din gamle bukk, sier Nina til meg, og da går jeg på puben og prater med gutta. Jada, de sitter for mye ute. Men de kan i hvertfall snakke, de kan fortelle en historie. De er ikke gamle, de.

De har langt hår, jo.

— Det er bare gamlinger sm har langt hår i dag, sier Espen og fester tyggegumminen under sofaputen.

GUDMUNDUR STEINSSON

I den moderne verden

— teknologiens verden med massemedia og et stadig økende temp, — i denne verden hvor mennesker har erobret naturen så langt at det ikke bare truer sin egen, men også klodens eksistens, er mennesket på full fart bort fra seg selv. Det som kalles mennesket står alene med sin skaperevne, forvirret og ute av stand til å kommunisere med seg selv.

For meg er rollen som dramatiker å prøve å bygge bro over denne kløften, å skape en dialog mellom disse fremmede tilstander før det er for sent. Den klassiske dramaform med klimaks, anti-klimaks osv. osv. som har tilfredsstilt dramatikerne siden grekernes dager, er kanskje ikke den beste løsning for en dramatiker idag. Ikke desto mindre er det mulig å forme talløse variasjoner av temaet om det eviggyldige triangel, men hva sier det oss idag?

I den moderne tids villniss føler jeg at det ikke lenger er mulig å begrense «drama» til tradisjonelle former. Temaene og problemene i dette moderne spinn gir råmateriale til dramatikerne, som det til dags dato ikke er tatt vare på. Og her

mener jeg at mennesket så langt aldri har oppdaget hemmeligheten at det selv truer sin egen eksistens. Det moderne mennesket er en passiv mottaker, et produkt av massemedia, betinget og programmert, en abstrakt skapning uten kontakt med den naturlige verden den lever i. Resultatet er en stigende forringelse av våre kjensler, en nedkjøling av den følelsesmessige tilstand så langt at enhver virkelig kommunisering splittes, og individene blir trangsynte og følelsesmessig isolert.

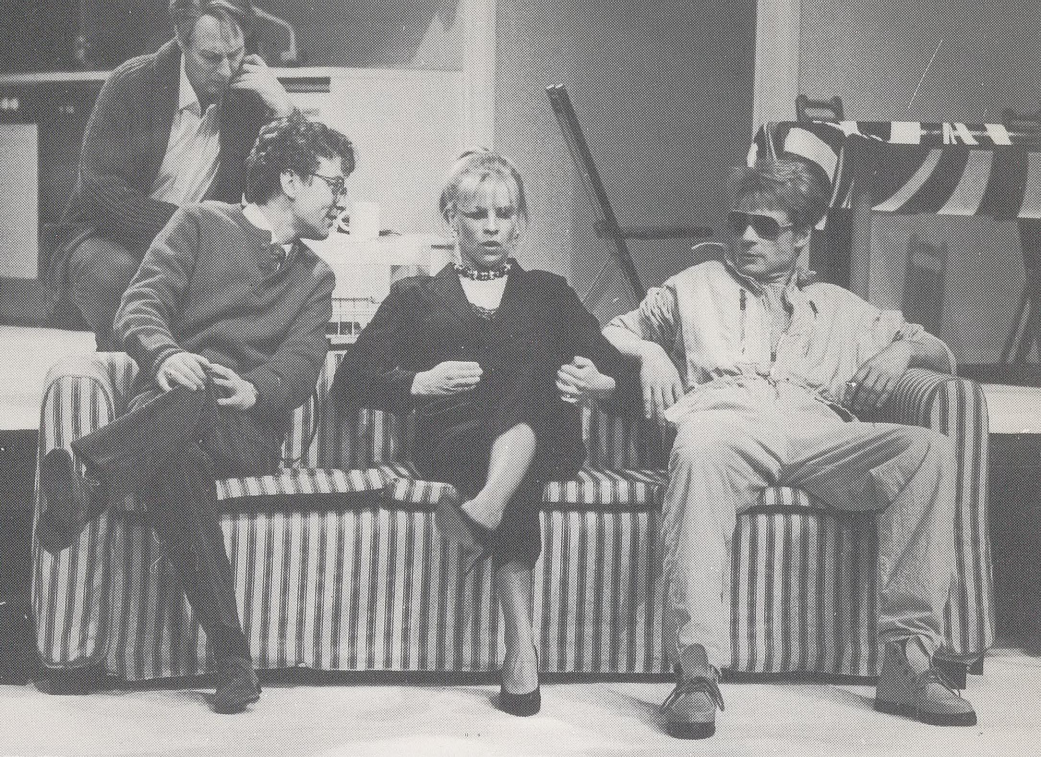
Ta f.eks. en kjernefamilie i vår vestlig verden med materielle behov som er øket betraktelig og der allting er som det skal være. Hvert medlem er involvert, fungerer og føyer seg inn i samfunnet og er øyensynlig «lykkelig». Går man nærmere inn på forholdet er det åpenbart at den følelsesmessige kontakt mellom disse familie-medlemmene nesten ikke eksisterer. Når det gjelder menneskelige følelser, er hvert enkelt medlem et isolert vesen, som kalde planeter i et døende solsystem.

Tragedien er kanskje at denne situasjonen ansees som normal

og derfor ønskelig. Vi glemmer alle farer uten kraft eller motivasjon til å stå imot. På en måte er vi blitt robottjenere for vår egen teknologiske verden, de perfekte maskiner som vi drømte om å skape.

På denne måten har mennesket fornektet sitt naturlige vesen og underkastet seg det umenneskelige i sin egen skaperkraft. Er teatret det medium som kan brukes til å fravriste mennesket grepene på sin egen skaperevne, bryte ned den enkeltes isolasjon og egge til en følelsesmessig gjenfødelse? Kan teatret bli stedet for fellesskap mellom mennesker?

«The School for Scandal»

— Richard Brinsley Sheridans klassiske komedie om kritikksyken blant folk på 17—1800 tallet, presenteres på OSLO NYE TEATER av et engelsk ensemble i toppklasse **onsdag 30. og torsdag 31. mai.**

De fem største rollene spilles av DONALD SINDEN, GOOGIE WITHERS, DULCIE GRAY, JOHN MC CALLUM og BILL FRASER, og den lette, morsomme oppsetningen har vært en av Londons største teatersuksesser denne sesongen. Til OSLO NYE TEATER kommer ensemblet fra Festspillene i Bergen.

Det blir bare tre forestillinger — onsdag 30. mai kl. 17.00 og kl. 20.30. Torsdag 31. mai (Kr. Himmelfartsdag) begynner forestillingen kl. 19.30.

«THE SCHOOL FOR SCANDAL» er et ledd i feiringen av 50 års jubileet for The British Council.

OSLO NYE TEATERS PERSONALE

ADMINISTRASJON:

Barthold Halle
teatersjef
Arne Christiansen
intendant
Inger Lise Bruu Heger
forretningfører
Reidun Asbjørnsen
lønningsskasserer
Svanhild Kjærvi
bokholder
Marit Larsen
sekretær
Dag Simonsen
salgssjef
Marit Nordli
salgssekretær
Anne Winger
salgssekretær
Odd Andersen
arkivar
kunstnerisk
konsulent:
Kirsten Sørli
Anne-Karen Hytten
instruktør

SKUESPILLERE:

Bente Børsum
Kjersti Døvingen
Per Christian Ellefsen
Unni Evjen
Kari-Ann Grønsum
Knut M. Hansson
Oddbjørn Hesjevoll
Willie Hoel
Bentine Holm
Sverre Holm
Kjersti Holmen
Per Jansen
Trond Lie
Per Lillo-Stenberg
Eli Anne Linnestad
Sven Nordin
Liv Osa
Helge Reiss
Sidsel Ryen
Finn Schau
Aud Schønmann
Sissel Sellæg
Marit Syversen
Ulf Wengård
Gard Øyen
Arne Aas

MUSIKERE:

Magne Amdahl
Finn Eriksen
Karl Johan Helgesen
Roy Hellvin
Bjørn Jacobsen
Jan Henry Thoresen
Leif Osen

TEKNISK ADMINISTRASJON:

Per Horn
teknisk sjef
Harald Martin
produksjonssjef
Jack Juniszewski
produksjonssekretær

INSPISIENTER:

Roger Føssum
John Ellefsen
Bjarne Stensrud
Tom Andersen

LYD:

Erling Jørgensen

SUFFLØRER:

Birgitta Bjørnstad
Didi Stig
Kari-Laila Thorsen

REKVISITØRER:

Marianne Løkholt Lewin
leder
Ivar Grønheila
Ingrid Aas
Laila Hauge
atributtmaker

PAKLEDERE:

Liv Christensen
leder
Inger Marie Christensen
Marianne Forsberg

PARYKKMAKERI/ SMINKE:

Sverre Norwalls
leder
Helge Bjørnå
Mikkel Stølen
Marie Therese Capello
Birgit Haugå

MALERSAL:

Knut Stern Møller
leder
Bjørn Thomassen
Knut O. Solem

SNEKKERVERKSTED

Helge Paltiel
snekkermester
Frank Henie
Birger Thurn-Paulsen
Espen Østigård

SYSTUE:

Grethe Wang
kostymesjef
Lise Fjeld Sannes
leder

Trude Bergh
Eva Danielsen
Elbjørg Elgvang
Solveig Høst
Lise Marie Lyng

LYSAVDELING:

Tore Haldal
lysmester
Valter Nilsen
lysmester
Jarle Blesvik
John-Henning Brekkli
Harald Haugen
Sverre Odd Horge

SCENAUVDELING:

Finn Lewin
overscenemester
Bjørn Bergseth
scenemester
Trond Engebretsen
Juan Carlos Espinoza
Bogdan Kolakowski
Willy Kreim
Edwin Lyberg
Øvind Svarstad

BILLETTLUKE:

Ellen Stenrud
leder
Stein Fredriksen
Astrid Hoel
Agnes Korsen
Ida Holvik-Hansen
Grete Sjørstad

GARDEROBE:

Ellen Horne
leder
Ebba Eikestad
Gerd Nygaard
Therese Olsen
Agnes Ruud

RESEPSJON:

Harriet Havnahl
Kari Midtsjø

KANTINE:

Tone Arde
leder
Unni Larsen
Cathrine Møller
Kitty Nilsen

RENGJØRING:

Hjørdis Bakken
leder
Darina Adamikova
Helena Nesterow
Reidun Jahrn
Ingrid Sagen
Marie Selnæs

VAKTMESTER:

Jack Christiansen

CENTRALTEATERET:

Morten Arde
scene
Mari Alvim
lysmester
Ingrid Berg
rengjøring
Deva Bozic
rengjøring
Magnhild Christensen
rengjøring
Pearly Grindvold
rekvisitør
John Erik Jensen
scenemester
Ruth Olsen
bill.kass.
Mona Paley
garderobe
Tone Borghagen
garderobe
Liv Sørum
garderobe
David Siebert
lysmester
Bjørn Stensrud
bill.kass.
Jostein Sund
scenemester
Trond Sætre
lys
Paul J. Valderhaug
scene

DUKKETEATRET:

Kjersti Germeten
dukkespiller
Stein Kiran
dukkespiller
Anne Lise Ruud
dukkespiller
Ragnhild Wang
dukkespiller
Knut Wiulsrød
dukkespiller
Lars Rambøl
teknisk ansvarlig
Reidun Melbye
rengjøring
CHAT NOIR:
Lasse Arde
scenemester
Nils Magne Kjus
lysmester
Per Pedersen
lysmester
Arne Pettersen
scenemester

10g161581

«BALDER»

— en oljerevy i to utblåsninger.

Vårens og forsommerens storoppsetning på hovedscenen i Rosenkrantzgt. er «BALDER» — Arild Feldborgs nye stykke som er en oljerevy i et stør-politisk miljø. To av forfatterene til Oslo-revyen «Pink, pønk, persianer» Niels F. Dahl og Jesper Halle har også bidratt med aktuelle tekster og Finn Ludt har skrevet all musikken som trengs.

Handlingen foregår i Norge år 2005. Statsministeren Kristen Loke får en dag en meget ubehagelig overraskelse: «Balder», den suverent største oljeplattformen på Tromsøflaket river seg løs fra Norge og erklærer seg som selvstendig stat. Riggens kjøkkensjef, Anne Mikkelsen, blir statsminister.

Norge, som alltid har støttet frigjøringsbevegelser og små nasjoners uavhengighet, får det vanskelig. Den politiske debatt i Norge blir opphetet, og andre nasjoner med interesse for «Balder's» oljerikdommer glemmer allianser og avtaler med

Norge. Diplomaterne strømmer isteden til plattformen, der de store nasjoners overbud møtes med stor ro og fatning.

Den norske regjering har valget mellom å resignere for den oppståtte situasjon eller slå ned det som statsminister Loke kaller et opprør. Kampen mellom det store Norge og det lille «Balder» stiger i intensitet. Det blir også et internt oppgjør mellom de to statsministre, Loke og Mikkelsen.

Kirsten Sørлие har satt iscene, Per Horn har laget scenebildene, Peter Berg er ansvarlig for koreografien og Grethe Wang for kostymene.

På scenen møter vi Kjersti Døvigen, Kari-Ann Grønsund, Kjersti Holmen, Anne-Line Møller, Sidsel Ryen, Rulle Smit, Marit Syversen, Per Chr. Ellefsen, Oddbjørn Hesjevoll, Eyolf Soot Kløvig, Arne Langaas, Per Lillo-Stenberg, Finn Schau, Øystein Selenius, Ulf Wenggaard, Tore Westby og Arne Aas.